

melyet innen keletebbre (Balkán, Rhodope, Kaukazus, Altai: *P. mollis* LED. exs. in herb., mus. nat.) a *P. dacica* SIMK. helyettesít. Utóbbi előfordul azonban már a Máramaros, a volt Bánság s Erdély (Retyezát, Buceces, Korongyi) némely hegyén is. A ezikkhez mellékelt térképen megtaláljuk valamennyi 10 fajnak geographiai elterjedését.

Scherffel Al.: Ujabb adatok Magyarország alsórendű szervezeteinek ismeretéhez.

Ugyanitt, 116—119. o. 1. (*Gonium sacculiferum* n. sp.-t ábrázoló) rajzzal.

Következő fajokat sorolja fel:

1. *Podochytrium claratum* PFITZ.; 2. *Olpidium saccatum* SOROKIN; 3. *Rhizophidium gibbosum* ZOPF.; 4. *Rh. irregulare* WILD.; 5. *Chytridium spinulosum* BLYTT; 6. *Chytridium acuminatum* A. BR.; 7. *Polypagus parasiticus* Now.; 8. *Micromyces Mesocarpi* DE WILD.; 9. *Lagenidium entophytum* PRINGSH.; 10. *Mesostigma viride* LAUT.; 11. *Gonium sacculiferum* nov. spec. (aus dem Teiche des bot. Gartens in Budapest) cum. diagn.; 12. *Naegelia flagellifera* CORR.; *Achromatium ovaliferum* SCHEW.; 14. *Chlamydothrix ferruginea* (EHRB.) MIG.; 15. *Microcometes paludosus* CIENK.

a 11. kivételével valamennyi Igló vidékén terem.

Jávorka Sándor: Adatok a Pilis hegység növényzetének ismeretéhez.

Ugyanitt 119—120. old. L. Magy. Bot. Lap. II. 352. o.

then, welche weiter östlich (Balkan, Rhodope, Kaukasus, Altai: *P. mollis* LED. exs. in herb. mus. nat.) durch *P. dacica* SIMK. substituiert wird. Letztere kommt in Siebenbürgen (Retyezat, Buceces, Korongyi), Banat u. in der Máramaros auch vor. Die Karte zeigt die geogr. Verbreitung der bekannten 10 Arten.

Al. Scherffel: Neue Beiträge zur Kenntniss der niederen Organismen Ungarns.

Ebenda p. 116—119. mit 1 Abb. (*Gonium sacculiferum* n. sp.).

Erwähnt aus Ungarn:

mit Ausnahme von Nr. 11. sämtlich aus der Umgebung von Igló.

Alex. Jávorka: Beiträge zur Kenntnis der Flora des Pilis-Gebirges.

Ebenda p. 119—120. Vgl. Ung. Bot. Bl. II. p. 352.

Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése.

Referate über ausländische botan. Arbeiten.

Schur, Prof. Ferd. «Phytographische Mitteilungen über Pflanzenformen aus verschiedenen Florengebieten der österr.-ungar. Monarchie.»

Verh. der naturf. Ver. in Brünn XLI. Band (1903) p. 183—260.

Folytatása ugyanezen folyóirat 33. és 36. kötetében megkezdett, részben a szerző halála után megjelent tanulmánynak, melyben számos magyar botanikus (CSATÓ, HOLUBY, VRABÉLYI) s SCHUR által országunk területén gyűjtött új növény alak (különösen *Hieracium* és *Cirsium*) van megkülönböztetve.

A hazánk flórája körül nagy érdemeket szerzett tudós ezen íj alakjai köztől akárhányat azóta már jogérvényesen ki-publikáltak, így kéziratának közzétételével számos halvásziilettet név került elő, mindenazonáltal azonban e közleményt SCHUR főmunkájának commentar-jául fogjuk gyakran használhatni, mert sok abbau esak röviden vázolt alaknak megtaláljunk itt bővebb leírását.

Eugen Bernátsky: «Ueber die Baumvegetation des ungarischen Tieflandes.»

Inn «Festschrift zu P. ASCHERSONS siebzigsten Geburtstage» p. 73—86. Berlin 1904.

Alföldünk fás növényzetének találó és majdnem kizárolag a szerző saját megfigyelésein alapuló jellemezése.

Tanulmánya eredményeképen szerző azon meggyőződéssének ad kifejezést, hogy Alföldünk szembetűnő erdőszegénységét nem annyira az éghajlati viszonyok okozzák, azonban az erdők terjedésének orográpikus viszonyok által erősen befolyásolt földtani tényezők, valamint az eredeti, természetes növényzetet átal-

Fortsetzung der im 33. n. 36. Bandes derselben Verhandlungen begonneneu, z. T. posthumen Werkes, welches die Unterscheidung einer grossen Anzahl von u. A. auch von ungarischen Botanikern (CSATÓ, HOLUBY, VRABÉLYI) u. v. SCHUR selbst in Ungarn, resp. Siebenbürgen gesammelten Pflanzenformen insbesondere *Hieracien* u. *Cirsien* enthält.

Viele dieser von dem verdienstvollen Forscher hier unterschiedenen Formen sind seit Verfassung der Arbeit von neueren Autoren rechtsgültig beschrieben worden, u. so wurde wieder eine Anzahl totgeborener Namen in die Welt gesetzt, immerhin werden wir die Publikation oft als Commentar zu seinem Hauptwerke benützen können, da viele dort unterschiedene Formen hier ausführlicher beschrieben werden.

die Baumvegetation des ungarischen Tieflandes.»

Inn «Festschrift zu P. ASCHERSONS siebzigsten Geburtstage»

p. 73—86. Berlin 1904.

Treffliche u. fast durchgehends auf eigene Beobachtungen gegründete Schilderung der Baumvegetation des besagten Geländes.

Verf. kam im Laufe seiner Studien zu dem Resultat, dass die augenfällige Waldarmut der ung. Tiefebene nicht so sehr durch das Klima veranlasst ist, wol aber, dass durch die orographischen Verhältnisse stark beeinflussten terrestrischen Faktoren, sowie durch die, den natürlichen, ursprünglichen Pflanzenwuchs umge-

kító kultura veti a legnagyobb gátat.

Mai napon tényleg így áll ez, s régi szerzők még leírták Alföldünk erdő rengetegeit, melyek befolyása alatt valamikor zordabb éghajlatunk is volt. (:Ref.) *Prunus spinosa* (79. old.) alatt valószínűleg a *P. dasypylla* SCHUR értendő, előbbeni hazánk középső s délkeleti részeiben nem terem s csak Fiume mellett lép ismét fel.

L. Simonkai: *Chaenorhinum Aschersonii* SIMK. Eine die Umgebung der nördlicheren Adria pflanzengeographisch charakterisierende Rasse.

Festschrift zu P. ASCHERSON's siebzigsten Geburtstage. Berlin 1904, p. 231—239.

Növénygeographiai alapon történt kritikus feldolgozása a *Ch. minus* (L.) tágabb értelemben vett rokonságának.

A szerző ezen csoportot a következő módon tagolja:

1. *Chae. minus* (L.) SIMK., 2. *Ch. viscidum* (MÖNCH.) SIMK., 3. *Ch. prætermissum* (DELAST.) LIGE, 4. *Ch. litorale* (BERNH.) DC., 5. *Ch. Aschersonii* SIMK.

Az utóbbihoz némi megszorítással synonymként idézi a *Linaria litoralis* var. *glabrata* BORB. non al. nevű növényt.

A balti tengervidéki *Chae. minus* (L.) szerző szerint a középeurópaitól különbözik, utóbbi a szerző szerint *Chae. viscidum* (MOENCH) SIMK. néven szólítandó. Ennek ismét két alakját különbözteti: a forma *australior* SIMK. (Délenrópa, kül. Spanyolorsz.) s a f. *brevipedunculata* SIMK. a Balaton vidékről.

staltende Kultur der Ausbreitung der Wälder der meiste Einhalt geboten ist.

Diese Ansicht entspricht den heutigen Verhältnissen, alte Autoren beschreiben auch noch die grossen Waldbestände des ung. Tieflandes, unter deren Einfluss auch das Klima ein strengeres gewesen ist. (:Ref.)

Unter *Prunus spinosa* (p. 79.) dürfte *P. dasypylla* SCHUR gemeint sein, erstere kommt im mittleren u. südöstlichen Ungarn nicht vor, u. tritt erst wieder bei Fiume auf.

Kritische Sichtung der mit *Ch. minus* (L.) verwandten Einheiten, auf pflanzengeogr. Grundlage. Verf. gliedert diese Gruppe in :

Zu letzterem wird mit einiger Beschränkung *Linaria litoralis* var. *glabrata* BORB. non al. gezogen.

Das baltische *Chae. minus* (L.) ist nach Verf. vom mittel-europaeischen verschieden, letzteres wird mit dem Namen *Chae. viscidum* (MOENCH) SIMK. belegt. Von diesem wird eine Form *australior* SIMK. (Südeuropa, bei Spanien) und eine Form *brevipedunculata* SIMK. (Ungarn: Balaton See) unterschieden.

Vinc. v. Borbás: *Rubus Aschersoniellus* et species *Dasyacanthorum* praecipue hungaricae.

Festschrift zu P. ASCHERION's siebzigsten Geburtstage. Berlin 1904, p. 272—279. Mit einer Abbildung.

A címben megjelölt szeder-espoport monographikus tanulmánya. Új fajok, ill. alakok a

Monographische Studie über die im Titel genannte Brombeeren-Gruppe. Neu beschrieben sind:

Rubus resprimensis BORB. (Kabhegy pr. Veszprém, detexit Dr. B. FILLITZ), *R. leucochlamys* BORB. et WAISB. (Vörösvágás), *R. metallicolus* BORB. (Bakabánya, detexit S. KUPCSOK), *R. dasybotrys* BORB et HOLUBY (*R. aprius* HOL. exs.) (Nemes-Podhragy), *R. eurybotrys* BORE. (*R. fruticosus* × *hybridus* sive *R. fuscoater* HOL. 1868.) (Nemes-Podhragy), *R. substiriacus* BORB. (*stiriacus* × *ochroselus*) (Kőszeg), *R. crebrifolius* BORB. (Kőszeg, detex. WAISBECKER), *R. Antonii* BORB. (Kőszeg, det. WAISB.), *R. Aschersoniellus* BORB. (Zagreb), *R. stiriacus* HAL. var. *perarmatus* BORB. et WAISB. (Üveghuta pr. Szalónak), *R. subhystrix* BORB. et HOLUBY (Nemes-Podhragy).

Ezen esopoport többi képvise-lője közül hazánkban tenyészik:

Von den übrigen Vertretern dieser Gruppe kommen in Ungarn vor:

Rubus echinaceus KERN. (Parád: VRABÉLYI). *R. Zwanzigeri* BORB. (Pilis-Szt.-Lélek). *R. fuscoater* W. N. (Miklós-Pálhegy pr. Bánd leg. PILLITZ). *R. foliolatus* HOL. (in valle Bosacensi: HOLUBY), *R. dasyacanthos* G. BRAUN (Barlangliget, Matlárháza: BORB.), *R. peracanthus* BORB. et WAISB. (Hámor: WAISB.). *R. saevus* HOLUBY (Nemes-Podhragy: HOL.), *R. maleficus* HOLUBY (Nemes-Podhragy: HOL.)

Bernátsky J. A *Ruscus phyllocladium*ja. Engler's Bot. Jahrb. 34. köt (1904) 161—177. old.

J. Bernátsky: Das *Ruscus Phyllocladium*. Engler's Bot. Jahrb. 34. Band 2. Heft (1904) p. 161—177.

Szerző beszámol a címben megjelölt tárgygyal való újabbi kutatásairól (l. M. Bot. Lap. III. 53. old.) s anatomicai bizonyítékokat hoz fel az i. h. bővebben ismertetett álláspontjának helyessége mellett.

Verf. berichtet über die Fortsetzung seiner Studien über die im Titel bezeichnete Frage (vgl. U. b. Bl. III. p. 53.) und erbringt den anatomischen Beweis für die Richtigkeit seiner a. a. o. ausführlich wiedergegebenen Auffassung.

Személyi hírek. — Personalnachrichten.

Hackel Ede tanár f. év nov. hó 1-én St.-Pöltenból Grazba költözik. Új címé: Wastler-gasse 11. sz.

Prof. Ed. Hackel übersiedelt am 1. Nov. l. J. nach Graz. Seine neue Adresse ist: Wastler-gasse 11.

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1904

Band/Volume: [3](#)

Autor(en)/Author(s): diverse

Artikel/Article: [Külföldi botanikai dolgozatok ismertetése. Referate über ausländische botan. Arbeiten. 303-306](#)